

Postadresse Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato 22. maj 2019

Referat fra møde i Grønt Råd – 6. juni 2019

Mødet afholdes torsdag d. 6. juni 2019 kl. 14.30-16.30.
Mødestedet er Marbækgård, [Marbækgårdsvej 1, 6700 Esbjerg](#).

Dagsorden:

1. Oplæg om natur og biodiversitet v. Naturhistorisk Museum Århus
2. Den nye kommuneplan
3. Eventuelt

Deltagere:

Bent Johansen – Vattenfall
Niels Chr. Laursen – Sydvestjysk Landboforening
Stine Pedersen - Sydvestjysk Landboforening
Bent Jepsen – Familielandbruget
Karin Gustausen (Suppleant) – Dansk Ornitologisk Forening
Leif Wagner Jørgensen – Danmarks Naturfredningsforening
Thomas Præst – Danmarks Jægerforbund
Karen Jeppesen – Fanø Kommune
Kurt Bjerrum – Byrådet
Sarah Nørris – Esbjerg Byråd
Christina Føns – Esbjerg Kommune
Peter Bagge – Esbjerg Kommune
Henrik Kikkenborg – Esbjerg Kommune
Nikolai Sommer – Esbjerg Kommune

Afbud:

Lars Hammer-Bek – Sydvestjysk Sportsfiskerforening
Bent Rasmussen – Naturstyrelsen
Henrik Hansen – Friluftsrådet
Mikkel Frederiksen – Esbjerg Kommune
Erik Jespersen – Esbjerg Kommune
Morten Andersson – Esbjerg Kommune

Dagens Punkter

1. Oplæg om natur og biodiversitet v. Naturhistorisk Museum Århus
2. Den nye kommuneplan

3. Eventuelt

Mødet starter med at Kurt Bjerrum byder velkommen og præsenterer Lars Brøndum fra Naturhistorisk Museum Århus. Lars Brøndum indleder herefter sin præsentation.

Oplæg om natur og biodiversitet v. Lars Brøndum, Naturhistorisk Museum Århus.

På verdensplan går det godt med indsatsen mod at opnå de 17 verdensmål fra FN, også i Danmark. Dog bliver nogen mål nedprioriteret eller næsten glemt. Her tænkes der særligt på målene for "Livet i havet" og "Livet på land". I forlængelse af det mangler den almene befolkning viden om, hvad der aktivt gøres for naturen og biodiversiteten, samt hvilke tiltag der burde udføres.

For den almene befolkning forveksles spørgsmålet "Hvad er biodiversitet?", med spørgsmålet "Hvad er natur?". Opfattelsen bliver at hvis naturen har det godt, så har biodiversiteten det også godt. De fleste der ser en skov til ren "trædrift", eller en rekreativ bypark, forbinder disse områder med god og sund natur. Men ifølge fagfolk er der her tale om "forarmet natur". Naturen er forarmet fordi dens mangfoldighed forsvinder.

Den natur vi har i dag, og den natur vi har etableret i de sidste årtier, er i højere grad tilpasset til de dyre- og plantearter, vi allerede har en mætning af. Her gælder det bl.a. dyr som hjorte og fasaner. Praktiske dyr der har et formål for os mennesker.

Hvis vi vil beholde mangfoldigheden i naturen og beskytte biodiversiteten, så skal der sættes fokus på de eksisterende naturområde. Der skal ikke kun værnes om væksten af flere træer, men også levestederne for de specialiserede arter. Hvilket særligt betyder vandløbene, skovbunden, blomsterne og buskene, hvor f.eks. truede arter som den gule humlebi og bøgeløber lever i almindelighed.

Ingen af de sjældne og specialiseret arter lever på vores landbrugsmarker og i vores plantageskove, men de har hjemme i vild natur og uforstyrret områder. Disse arter kan også findes mærkværdige steder, som vi mennesker betragter som forurenede eller uden praktisk anvendelse. Sjældne arter er blevet fundet på godsbaner med diesel forurening og i giftige jernbanesveller, Høfde 42, samt øde områder som Billund Lufthavn. Alle områder uden menneskelig kontakt og indvirkning, er potentielt en guldgrube for biodiversiteten, med eller uden forurening.

Skovområder har tidligere været det mest dominerende naturmiljø i Danmark, derfor skal størstedelen af de sjældne arter findes her, særligt indenfor insekter, planter og svampe. Vi har dog ikke været gode nok til at tilgodese vores skovområder, og de får ikke egentlig beskyttelse fra menneskelig aktivitet. Med skovrydning, arbejde og fritids aktiviteter i skovene, indskrænkes eller fjernes dele af skovene, og nogle arter har så specifikke levekrav forbundet til deres omgivelser, at de bliver truet. Disse levekrav burde være ubetinget garanteret, for at garantere at biodiversiteten består.

For at biodiversiteten øges skal store mængder skov og store åbne arealer beskyttes, samt have tilstrækkelig tid i en uberørt tilstand. Det er de mest betydelige faktorer for biodiversiteten, størrelse af tilladt areal samt tilladt mængde af tid. Disse faktorer gavner den procentmæssige chance for at skrøbelige arter kan få fodfæste eller vende tilbage til deres leveområder. Endeligt skal der prioriteres således, at arter, der ikke vil kunne genindvandre, hvis de først forsvinder, sikres først (Brandmands Loven).

Særligt byerne er problematiske for biodiversiteten, da byerne kan betragtes som klippeområder, bl.a. da alt vand bliver ledt væk ofte utilgængeligt for flora og fauna. Men med grønne rekreative områder i byen er der mulighed for at skabe et levested for nogle af de truede arter, i stedet for den nuværende tilstand af "grønne ørkner". Parker og rekreative områder i byerne er for uniforme, men hvis dele af disse områder fik muligheden for at udvikle sig på naturligt vis og ikke blev forvaltet i så høj grad, kunne det resultere i oaser for sjældne arter.

Århus by har flere eksempler på naturlige blomster-arealer og beskåret træer i vejrabatter og parker, hvilket med tiden er blevet glædeligt modtaget af borgerne.

Et andet tiltag er at udskifte muldjorden (overjorden) med næringsfattig mineraljord, der medfører vækst af naturlige urter, der igen er til glæde for insekterne.

Kurt Bjerrum – Interessante emner der blev præsenteret. Det er betryggende at selv forurenede områder stadig kan have en funktion for naturen.

Lars Brøndum – Der eksisterer et stort potentiale hos Banedanmark, da de råder over arealer, der kun i en lille grad er forstyrret af mennesker. Forurening er i princippet okay i forbindelse med disse arter, prioriteten burde være at sikre deres overlevelse.

Bent Jepsen – Nogle arter er truet specifikt på grund af deres leveområde. Kan man flytte disse arter og redde dem på den måde?

Lars Brøndum – Det er muligt for nogen større arter, som f.eks. bævere. Det er tiltagende svært for de arter som allerede nu er truet. Derfor burde man i stedet fokusere på, at forbedre de områder, hvor de allerede lever.

Bent Jepsen – Hvad hvis det er eksperter, der udfører flytningen?

Lars Brøndum – Det ville være en hjælp, men fokus bør være at bevare de nuværende leveområder.

Niels Chr. Laursen – Hvad er effekten af nye tiltag, som f.eks. faunastriber?

Lars Brøndum – Det er en generel opfattelse blandt biologer, at faunastriber er dårlige investeringer. Faunastriber hjælper kun arter der

allerede har et godt fodfæste. Pengene burde hellere bruges på de skovområder, der grænser op til landbrugsjord.

Karin Gustausen – Kan man bruge specielle frø i faunastriberne, for at gøre en forskel for biodiversiteten?

Lars Brøndum – Faunastriberne er stadig på agerland, hvilket betyder at de truede arter sjældent vil komme i nærheden af området, det er ikke deres levested. Man skal koncentrere sig om at hjælpe de rigtige arter i de rigtige områder.

Stine Bundgaard – Er det korrekt, at man bedst hjælper biodiversiteten ved at forbedre den eksisterende natur?

Lars Brøndum – Potentialet er stort i den eksisterende natur, det er her man skal sætte ind for de allerede truede arter, så svaret er ja.

Karen Jeppesen - Man overvejer på Fanø at beplante kommunale arealer med fauna der specifikt gavner bier, altså udefrakommende fauna, men kan det være problematisk for andre arter og sjældne arter?

Lars Brøndum - Lav ikke sådanne beplantninger, for det presser de sjældne arter væk, i de nærtliggende vilde naturområder. Lad generelt vær med at pille ved næringsstofferne eller føden for de vilde arter.

Niels Chr. Laursen – Er "bi-ordningen" en smart kampagne?

Lars Brøndum – Nej ikke nødvendigvis. Det vigtigste er at huske, at det bedste man selv kan gøre for biodiversiteten, det er at lade træer, planter og buske bliver liggende hvor de er fældet eller er døde. Det er bedst at "lade naturen gå sin gang", sammenlignet med koordineret plantning og oprydning.

Leif Wagner Jeppesen - Hvad med beplantning af træer til at binde CO₂, og indsatsen for klimaet?

Lars Brøndum – Ja dyrket skov er godt for klimaet, lige indtil det bliver fældet igen. Det er svært at redde både biodiversiteten og klimaet samtidig, målene er ikke nødvendigvis forenelige. For biodiversiteten gavner plantageskov ikke, fokus skal ligge på eksisterende skove.

Kurt Bjerrum – Takkede for et spændende oplæg og gode input/spørgsmål. Pointen er, at der skal passes på de eksisterende skove og naturområder.

Oplæg om den nye kommuneplan v. Peter Bagge, Esbjerg Kommune.

Kommuneplanen er den afgørende plan for byen, men den skal selvfølgelig også forsøges kombineret med regionsplanen. Den nyeste planstrategi vil skabe balance mellem rekreative områder og boliger i byen, samtidigt med at infrastrukturen og trafikken flettes imellem disse.

Planstrategien lægger vægt på fremtiden, derfor bygger den også på 5 fremtidssikrede hovedemner; Byer og borgere, Bosætning, Erhvervsområder til fremtidens behov, Grøn by og grøn omstilling samt Det åbne land.

I den nærmeste fremtid vil der være en offentlig høring, hvor den nye planstrategi præsenteres og ønsker fra borgerne kan inddrages til den videre udvikling.

Planstrategien ligger op til, at vi i Esbjerg skal blive bedre til at udnytte de eksisterende arealer i indre by. Vi skal blive bedre til at fortætte vores byer, i stedet for at bygge nye boligområder. De eksisterende bygninger skal helst forbedres. Pladsen er allerede begrænset nok i forvejen og de grønne områder må ikke inddrages, men skal værnes om.

Udenfor kernen af byen, er områder som Sønderris, Guldager og Hjerting, tæt befolket. Derfor skal der kigges på hvordan andre områder i Esbjerg kan renoveres, så de i fremtiden kan blive attraktive, så som Østerbyen. Det skal overvejes om en del af områderne i Novrup, kan udlægges til boligområder. Tjæreborg skal beholde sit nuværende fokus på kombinationen af boliger og smuk natur. I de omkringliggende landsbyer, skal der ikke fokuseres på at bygge nye boligområder, men de nuværende bygninger skal restaureres eller renoveres.

Turisterne der besøger byen, betragter Esbjerg som en grøn by, i forhold til mængden af grønne områder og plantet træer i bymidten. Det billede skal beholdes, samtidigt med at der tages hensyn til at byen er lettilgængelig trafikalt.

I fremtiden kan der eksperimenteres med solcelleparker, hvis borgerne ønsker dette og der kan findes landområder til sådant projekt. I det åbne land vil der fokuseres på, at de eksisterende naturområder bevares og styrkes.

Bent Jepsen – Kan landbruget få gavn af solcelleparkerne, er der noget at vinde for dem?

Peter Bagge – Muligvis, de vil i hvert fald blive spurgte om de vil ligge jord til projektet.

Leif Wagner Jeppesen – Burde tagene på diverse erhvervsbygninger ikke tages i brug til solceller?

Peter Bagge – Det kan ikke påtvinges firmaerne.

Leif Wagner Jeppesen – Vindmølletransporterne fylder i bybilledet, bliver der gjort noget for afhjælpe det?

Peter Bagge - I fremtiden vil de ikke fylde på samme måde, da komponenterne efterhånden er for store til at blive transporteret på landevejene. Hvis de skal transporteres fra Esbjerg i fremtiden, så skal det være mindre komponenter eller de skal sejles hertil med skibe.

Karen Jeppesen – Der skal gerne laves fortætning i byen i fremtiden, hvad med et parkeringshus ved Fanøfærgeren, er det på tegnebrættet?

Peter Bagge – Det er ikke på tegnebrættet og ikke prioritet i øjeblikket.

Leif Wagner Jeppesen – Bliver "vild natur" tænkt med i plantningen af nye plantager?

Peter Bagge – Vild natur kan ikke planlægges og konstrueres, det tager tid at kreere og vil komme af sig selv.

Leif Wagner Jeppesen – Hvordan sikres biodiversiteten i den nye kommuneplan?

Peter Bagge – I planen er det vigtigt med en fin balance mellem landbrug og yngleområder for arterne, samtidigt er der fokus på beskyttelsen og forbedringen af den eksisterende natur.

Eventuelt.

Christina Føns – Vi har ikke været ude og se naturen i dag, men det vil vi gøre under et af de næste møder, hvor vi planlægger at temaet skal være vandløb.